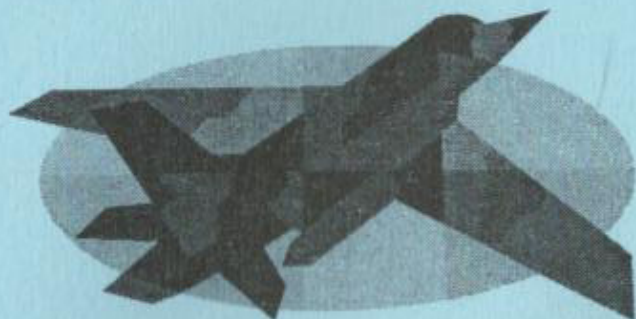

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

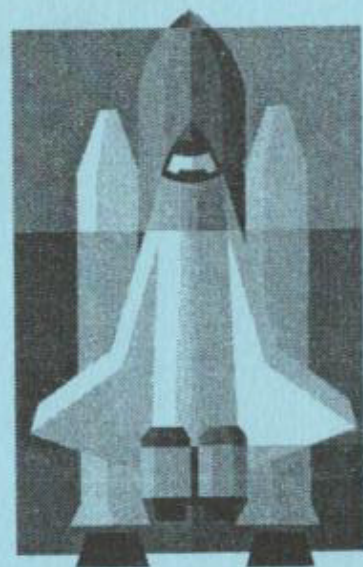

МАТЕРІАЛИ

III Всеукраїнської науково-практичної конференції

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ**

19-20 лютого 2008 р.

Київ 2008

УДК: 009 (082)

Актуальні проблеми психології діяльності в особливих умовах: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції 19-20 лютого 2008 р. / за заг. ред. О.В.Петренка, О.М.Ічанської. – К.: НАУ, 2008. – 144 с.

Містить матеріали доповідей щорічної науково-практичної конференції з проблем психології діяльності в особливих умовах.

Організаційний комітет

Голова оргкомітету:

В.П. Харченко, д-р тех.н., проф., проректор з наукової роботи
Національного авіаційного університету

Заступник голови оргкомітету:

О.В. Петренко, к.психол.н., доц., завідувач кафедри
авіаційної психології, заступник директора з наукової роботи
Гуманітарного інституту НАУ

Члени оргкомітету:

проф. Л.Ф. Бурлачук
доц. Т.В. Вашека
доц. О.М. Долгова
ст. викл. В.В.Злагодух
доц. О.М. Ічанська
проф. Г.В.Ложкін

проф. О.Р. Малхазов
доц. О.М. Назарук
доц. Л.В. Помиткіна
доц. О.В. Сечейко
проф. В.О. Татенко
доц. С.М. Хоружий

Секретаріат конференції

В.В.Злагодух (голова секретаріату)
Е.І.Кологривова
О.В.Івачевська

*Рекомендовано до друку вченою радою Гуманітарного
інституту НАУ (Протокол №4 від 14 лютого 2008 р.)*

© Національний авіаційний
університет, 2008

Тетяна Битська
Ігор Васько
м. Київ

Основні напрямки попередження агресивної поведінки у прикордонників

Психологічні проблеми контролю агресії найскладніші в агресології: різне трактування природи агресивної поведінки зумовлює велику кількість рекомендацій щодо зниження агресивності і її корекції; пошуку інтегративних превентивних заходів і методів контролю агресії заважає переконання, що найкращі способи вже відомі.

Нова парадигма контролю за агресивною поведінкою полягає в переосмисленні відомих способів зниження ризику агресивної поведінки; переоцінці ролі когнітивних процесів в запобіганні агресивній поведінці; розробці засобів і тактики протидії агресії в екстремальних ситуаціях.

Профілактика агресивної поведінки прикордонників - комплекс цілеспрямованих науково обґрунтованих та апробованих заходів з оптимізації професійної міжособистісної комунікації. На її зміст впливають: необхідність комплексного, багатоаспектного профілактичного впливу на індивіда і його соціальне оточення; складна багатофакторна природа агресії; дестабілізуючі чинники професійної діяльності (постійний контакт з кримінальним середовищем, нездоровий морально-психологічний клімат у колективі); якість діагностики, прогнозування, своєчасного виявлення і реагування на факти агресивної поведінки прикордонників.

Психологічна допомога занадто агресивним прикордонникам потребує психокорекційних заходів. Найбільш поширеним варіантом психокорекції персоналу є тренінги, тобто групова робота. Її переваги:

механізм навчання, який узгоджується з груповою динамікою: розвитком соціальних зв'язків; необхідністю узгодження оцінок і поглядів; інтеракціями з тим, хто надає допомогу і тими, хто її отримує;

присутність інших учасників підвищує рівень мотивації індивіда, група надає більше виважених рішень, її навчання проходить швидше.

Основні соціально-психологічні завдання запобігання агресії:
на суб'єктивно-особистісному рівні - виявлення і корекція специфічних індивідуально-особистісних якостей; підвищення рівня нормативно-ціннісних установок щодо ідеалів і норм прикордонної служби і взаємовідносин; формування віддаленої перспективи у діяльності, зміна внутрішніх диспозицій.

на організаційно-діяльнісному рівні - вплив на формування статусно-рольової структури в колективі; підтримка мікрогруп, діяльність, яких посилює позитивну тенденцію у розвитку; формування віддаленої перспективи діяльності у колективній свідомості; підвищення ефективності управління діяльністю колективу.

В експерименті брали участь два підрозділи з високим рівнем агресивності і два контрольні. Експериментатором вирішувалися соціально-психологічні завдання: суб'єктивно-особистісного і організаційно-діялісного рівня. На суб'єктивно-особистісному рівні робота полягала у розвитку вміння задовольняти свої потреби, права, почуття соціально-бажаним способом відповідно до умов служби. На організаційно-діялісному рівні важливе місце займали заходи із руйнації чинників, що впливають на рівень агресивності. Робота проводилась в процесі: адаптації до умов служби новоприбулих прикордонників; впливу на групову динаміку; підтримання позитивних неформальних норм, традицій, ритуалів; формування віддаленої перспективи; гармонізації взаємодії формальної і неформальної структур колективу. Інтенсивність агресивних проявів у прикордонників експериментальних підрозділів знизилася.